KOMISJONI RAKENDUSMÄÄRUS (EL) 2020/133,

30. jaanuar 2020,

millega tehakse erand komisjoni rakendusmäärusest (EL) 2016/1150, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 rakenduseeskirjad veinisektori riiklike toetusprogrammide osas

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrust (EL) nr 1308/2013, millega kehtestatakse põllumajandustoodete ühine turukorraldus ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrused (EMÜ) nr 922/72, (EMÜ) nr 234/79, (EÜ) nr 1037/2001 ja (EÜ) nr 1234/2007, [1] eriti selle artikli 54 punkti a,

ning arvestades järgmist:

(1) Maailma Kaubandusorganisatsioon (WTO) väljastas 2. oktoobril 2019 vahekohtu otsuse juhtumis „Euroopa ühendused ja teatavad liikmesriigid – suurte tsiviilõhusõidukitega kauplemist mõjutavad meetmed“, WT/DS316/ARB. Vahekohtu otsusega anti Ameerika Ühendriikidele õigus taotleda luba kehtestada vastumeetmeid mahus, mis ei ületa 7,5 miljardit USA dollarit aastas, vastusena Airbusile antud liidu toetustele. 18. oktoobril 2019 kehtestas USA muu hulgas 25 % väärtuselise imporditollimaksu vaiksetele veinidele, mida ekspordivad USAsse Saksamaa, Hispaania, Prantsusmaa ja Ühendkuningriik. Selline erakordne, ebaõiglane ja ettearvamatu olukord avaldab rasket ja kahjulikku mõju kõigi liidu veinide üleilmsele kaubandusele. Lisaks ähvardas USA Prantsusmaa digitaalteenuste maksu (GAFA maks) tõttu kohaldada Prantsuse vahuveinide suhtes 100 % väärtuselist imporditollimaksu.

(2) USA kehtestatud imporditollimaksudel on otsene ja suur mõju liidu veinikaubandusele USA turul, mis on liidu suurim põllumajandustoodete ja eelkõige veini eksporditurg, nii väärtuse kui ka ekspordimahu poolest. 2018. aastal oli liidu veinieksport USAsse kokku 6,5 miljonit hektoliitrit, väärtuses 4 miljardit eurot. Liidu veinieksport USAsse moodustab tavaliselt 30–40 % liidu veinieksportide ülemaailmsest väärtusest.

(3) USA kehtestatud suurendatud imporditollimaksudel on kahjulik mõju kõigile liidu veinidele, mitte ainult nendest neljast liikmesriigist pärit veinidele, mille suhtes kohaldatakse suurendatud imporditollimakse. See avaldab negatiivset mõju USA turul olevate kõigi liidu veinide mainele ja kaubandusele. Veini mainet ei määra mitte ainult selle kvaliteet, vaid ka hind ning tajutav hinna ja kvaliteedi suhe. See kehtib eelkõige madalama ja keskmise hinnaga veinide puhul, mida absoluutarvudes mõjutab 25 % imporditollimaks rohkem kui kallimaid veine, mida ostavad veiniasjatundjad, kelle jaoks hinnatõus ei ole heidutav. Liidu veinid konkureerivad USA turul teistest riikidest, näiteks Lõuna-Ameerikast, Austraaliast või Lõuna-Aafrikast pärit veinidega. Sellist karmi ja tihedat konkurentsi silmas pidades on üldise hinnataseme tajumisel oluline roll. Kui tarbija teab, et liidu teatava päritoluga veini hinna suhtes kohaldatakse kõrgemat imporditollimaksu, mõjutab see negatiivselt liidu veinide hinnataseme üldist tajumist ning suunab seega tarbijate nõudluse muu päritoluga toodetele. Võttes arvesse sellest tulenevaid turutingimusi ja tootjate üldise tasuvuse vähenemist, tuleks viivitamata võtta meetmed imporditollimaksude mõju leevendamiseks kõikide veinide puhul, mis on pärit kõikidest liikmesriikidest, mitte ainult nendest liikmesriikidest, kellele imporditollimaksud on otseselt suunatud.

(4) Turu stabiilsuse seisukohast ei kujuta USA kehtestatud imporditollimaksude kord endast eraldiseisvat riiklikku meedet, mille mõju piirdub USAga toimuva kaubavahetusega. Maailma veiniturg on ülemaailmne turg, kus oluliste majandusjõudude, nagu USA, võetud üksikmeetmetel on kaugeleulatuvad tagajärjed rahvusvahelisele veinikaubandusele tervikuna. Mis tahes negatiivne muutus liidu veinide peamisel sihtturul ehk USAs, mõjutab paratamatult teisi turge, sest tooted, mida ei saa Ühendriikides kalliks muutunud hinna tõttu müüa, tuleb mujale

[1] ELT L 347, 20.12.2013, lk 671.

ümber suunata. Seega avaldavad nende teiste turgude tarbijad, kes on turutingimustest teadlikud, täiendavat survet hindadele ning konkurents muutub tavapärasest palju tihedamaks. USA kehtestatud praegused imporditollimaksud põhjustavad seega tõenäoliselt liidu veinieksportdi paigalseisu kogu maailmas. Veinisektori aruanded on näidanud, et olulised Prantsuse veinide tellimused USA turul on juba tühistatud.

(5) Liidu veinituru seisukord on 2019. aastal olnud raske ning veinivarud on alates 2009. aastast kõrgeimal tasemel. Selline areng on peamiselt tingitud 2018. aasta rekordilisest saagist ja veinitarbimise vähenemisest liidus. Kui veine, mille suhtes kehtivad USA kehtestatud imporditollimaksud, ei müüda liiduvälistel eksporditurgudel, võimendab see liidu turu olukorra kiireloomulisust ja keerulisust veelgi. Lisaks raskendab olukorra kiireloomulisust imporditollimaksude kohaldamise ajastus. Tariife kohaldatakse alates 18. oktoobrist 2019, mis langeb 2019. aasta veinikoristus- ja tootmisaja keskele ja on vahetult enne aastalõpu pühasid. Need on liidu veinisektori jaoks aasta kaks kõige olulisemat müügiperioodi. Seetõttu on vaja võtta viivitamata meetmeid olukorra lahendamiseks.

(6) Määruse (EL) nr 1308/2013 artiklis 43 sätestatud veinisektori toetusmeetmetest on üksnes kõnealuse määruse artikli 45 lõike 1 punkti b kohane müügiedendusmeede otseselt suunatud liidu veinide edendamisele kolmandates riikides, et parandada nende konkurentsivõimet. Aastate jooksul on kõnealune müügiedendusmeede osutunud märkimisväärselt tõhusaks kolmandate riikide turgude vallutamisel ja konsolideerimisel. See on osutud kõige tõhusamaks vahendiks, millega toetada liidu veine kolmandate riikide turgudel, parandades nende mainet ja suurendades teadlikkust nende kvaliteedist. Rahvusvaheline veiniturg on ülemaailmne turg ja kõik liidu veinide müügiedendusmeetmed kolmandate riikide turgudel on kasulikud kõigile liidu veinidele. See avab võimalusi neile, kes seejärel sisenevad kõnealusele turule koos teiste liidu veinidega. Individuaalsetel müügiedendusmeetmetel on mitmekordistav mõju müügile, kuna need hõlmavad tervet veinivalikut või terveid veinitootmispiirkondi, mitte ainult üht veinimarki või -tüüpi. Seetõttu on oluline müügiedendustegevust jätkata, käivitada ja intensiivistada kõikidel turgudel, et leida turge veinidele, mis USA turul enam müügiks ei lähe, ning säilitada liidu veinide maine nendel muudel turgudel, võideldes ühtlasi surve vastu hindadele.

(7) Selle ettearvamatu ja ebakindla situatsiooni lahendamiseks on asjakohane võimaldada suuremat paindlikkust määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 45 lõike 1 punkti b kohase müügiedendusmeetme rakendamisel, võimaldades erandit komisjoni rakendusmääruse (EL) 2016/1150 ([2]) teatavatest sätetest, et aidata ettevõtjatel reageerida praegusele erakorralisele olukorrale kogu maailma eksporditurgudel, mis tuleneb USA kehtestatud imporditollimaksude korrast.

(8) Rakendusmääruse (EL) 2016/1150 artikli 2 lõikes 1 on sätestatud, et määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 41 lõikes 5 osutatud kohaldatavate toetusprogrammide muudatusi ei esitata rohkem kui kaks korda eelarveaasta jooksul. Selleks et liikmesriigid saaksid oma riiklikke toetusprogramme kiiresti kohandada ja tagada kõnealuste muudatuste rakendamiseks õiguskindluse, on asjakohane lubada, et selliseid muudatusi võib esitada rohkem kui kaks korda eelarveaasta jooksul. Liikmesriikidel peaks olema võimalik sellele erakorralisele olukorrale kiiresti reageerida ja esitada müügiedendusmeetme muudatused niipea, kui seda peetakse vajalikuks. Selline paindlikkus võimaldaks liikmesriikidel optimeerida juba olemasolevaid meetmeid, suurendada toetusprojektide arvu ja teha sagedamini kohandusi, võttes arvesse turuolukorda. Lisaks võimaldaks see liikmesriikidel, kes ei ole lisanud müügiedendusmeedet oma riiklikku toetusprogrammi, teha seda kohe pärast käesoleva määruse jõustumist, selmet oodata ära järgmine muudatusettepanekute esitamise tähtaeg. Tänu müügiedendusmeetmete suuremale paindlikkusele pakutaks ettevõtjatele, sealhulgas uustulnukatele, rohkem võimalusi müügiedenduse toetustaotluste esitamiseks. Selle eesmärk on leevendada veinisektori olukorda ja tagada paindlikkus, mis on vajalik uute turuväljundite leidmiseks muudel rahvusvahelistel turgudel peale USA.

(9) Seepärast on vaja teha erand rakendusmääruse (EL) 2016/1150 artikli 2 lõikest 1.

(10) Käesoleva määrusega ette nähtud meetmed on kooskõlas põllumajandusturgude ühise korralduse komitee arvamusega,

([2]) Komisjoni 15. aprilli 2016. aasta rakendusmäärus (EL) 2016/1150, millega kehtestatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 1308/2013 rakenduseeskirjad veinisektori riiklike toetusprogrammide osas (ELT L 190, 15.7.2016, lk 23).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Hõlmatud tootekategooriad

Käesolevat määrust kohaldatakse veini müügiedenduse suhtes määruse (EL) nr 1308/2013 VII lisa II osa punktide 1–9 ning 15 ja 16 tähenduses.

Artikkel 2

Toetusprogrammide muutmine

Erandina rakendusmääruse (EL) 2016/1150 artikli 2 lõikest 1 võivad liikmesriigid vajaduse korral muuta eelarveaasta jooksul veinisektori riiklikke toetusprogramme seoses määruse (EL) nr 1308/2013 artikli 45 lõike 1 punktis b osutatud müügiedendusmeetmega.

Artikkel 3

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kolmandal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 30. jaanuar 2020

Komisjoni nimel
President
Ursula VON DER LEYEN